

**Onderwerp: Kadernota 2015**

**BBV nr: 2015/ 191250**

## **1. Inleiding**

Jaarlijks legt het college de kadernota ter vaststelling voor aan de gemeenteraad.

De kadernota vormt de start voor het opstellen van de begroting 2016 en geeft inzicht in de hoofdlijnen van het beleid en de ontwikkeling van de financiën van de gemeente voor de periode tot en met 2020.

## **2. Voorstel aan de raad**

Het college stelt de raad voor:

Kennis te nemen van:

1. De voortgang van de uitvoering van de *actiepunten uit het coalitieprogramma* Samen doen!
2. De *beleidsmatige hoofdkoers* binnen de clusters sociaal, fysiek en burger en bestuur en werkt deze uit in de Programmabegroting 2016-2020.
3. De *risico's en onzekerheden ten aanzien van de financiële kaderstelling*.
4. De *risicoparagraaf bij Bestuursrapportage 2015-1*.
5. De ingeschatte ontwikkeling van de *Algemene reserve en de Reserve sociaal domein*.
6. Het *Investeringsplan 2015-2020*. Bij de Programmabegroting 2016-2020 wordt het investeringsplan ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.
7. Het *Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG)*. Bij de Programmabegroting 2016-2020 wordt het MPG ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

en te Besluiten:

8. Het *begrotingskader* vast te stellen en de Programmabegroting 2016 - 2020 op te stellen conform deze kaders, onderscheiden naar:
  - a. De actualisatie van het Investeringsplan jaarschijf 2015
  - b. Algemene ontwikkelingen
  - c. Ontwikkelingen cluster sociaal
  - d. Ontwikkelingen cluster fysiek
  - e. Ontwikkelingen cluster burger en bestuur
  - f. Bezuinigingen
9. Ten aanzien van de *WMO*:
  - a. Op basis van de raming van uitgaven 2015 en 2016 en het daarbij behorende rijksbudget voorslagnog geen additionele maatregelen te nemen op het terrein van huishoudelijke ondersteuning.
  - b. Het positieve saldo 2015 van € 900.000 in te zetten voor het geraamde tekort van € 200.000 in 2016 en resterende bedrag van € 700.000 te reserveren voor herindicatie in 2016.
  - c. In de loop van 2016 voorstellen vast te stellen om het structurele tekort van € 200.000 vanaf 2017 op te vangen.

10. Om in de meerjarenbegroting inzake de *bijstand* vooralsnog uit te gaan van een structureel tekort vanaf 2018 van € 0,8 miljoen ten laste van de algemene middelen.
11. De uit de Bestuursrapportage 2015-1 voortvloeiende financiële wijzigingen vast te stellen en deze overeenkomstig de *begrotingswijziging Bestuursrapportage 2015-1* in bijlage 6 financieel technisch te verwerken in de begroting 2015 en verder.
12. De financiële wijzigingen over 2015 die uit de *Kadernota 2015* (bijlage 7) voortvloeien, anders dan de wijzigingen uit Bestuursrapportage 2015-1, vast te stellen en deze financieel technisch te verwerken in de begroting 2015 en verder door middel van de *begrotingswijziging Kadernota 2015*.
13. De *bestemming van het rekeningresultaat 2014* als volgt vast te stellen:
  - a. € 110.000 te bestemmen voor uitvoering van de regeling LBHT-  
emancipatiebeleid en voor de implementatie van de Participatiewet.
  - b. € 33.000 te bestemmen voor BUUV-NL.
  - c. € 1.300.000 te bestemmen voor dekking van het tekort over 2015.
  - d. € 1.281.000 te bestemmen voor schuldreductie.
14. Ten aanzien van *Schuldreductie*:
  - a. Het gereserveerde bedrag voor schuldreductie ad € 2,5 miljoen in te zetten voor extra afschrijvingen op materiële vaste activa.
  - b. Deze extra afschrijving in principe te doen op materiële vaste activa met maatschappelijk nut, tenzij gedurende het jaar een onverwachte verplichte afwaardering moet worden gedaan op economisch nut; deze onverwachte verplichte afwaardering wordt dan eerst opgelost.
15. Ten aanzien van de *Omslagrente*:
  - a. De omslagrente per 2016 te verlagen naar 4,0 %.
  - b. Het netto financieringsresultaat en het voordeel uit de extra afschrijvingen in te zetten om het nadeel als gevolg van de verlaging van de omslagrente op te vangen.
  - c. Het resterende nadeel is verwerkt in de financiële kaderstelling.
16. Ten aanzien van de *Bezuinigingen*:
  - a. De *bezuinigingsmaatregelen 2015-2020* vast te stellen zoals opgenomen in paragraaf 5.2 van de Kadernota 2015.
  - b. Budget voor het programma Flexibel en Veilig van € 0,8 miljoen te bestemmen binnen budget bovenformativiteit ten einde de doelstelling t.a.v doorstroom te realiseren.
  - c. In te stemmen met het feit dat de opbrengst van het bezuinigingsvoorstel Pilot 300 wordt ingezet om het verwachte BUIG nadeel (gedeeltelijk) op te vangen.
17. De uitgangspunten voor het *Investeringsplan 2015-2020* vast te stellen:
  - a. De investeringen 2014 van € 7,5 miljoen die doorschuiven naar latere jaren vallen niet onder het kasstroomplafond vanaf 2016
  - b. Per jaarschijf wordt het investeringsniveau gemaximeerd op een niveau gelijk aan kasstroomplafond

- c. Door het verlagen van de rekenrente naar 4,0% wordt het investeringsplafond (uitgedrukt in kapitaallasten) verlaagd van € 52 miljoen naar € 46 miljoen
  - d. Uit voorzichtigheidsoogpunt worden verkoopopbrengsten Pim Mulier en Cronjé parkeergarage geëlimineerd. Bij verkoop zullen de gerealiseerde opbrengsten in mindering op het actief worden gebracht.
  - e. De investeringstelposten parkeren (€ 61.000 per jaar) en beschoeiingen (€ 679.000 per jaar) worden overgeheveld naar de exploitatie.
18. Ten aanzien van *nieuwe investeringen* in het Investeringsplan 2015-2020:
- a. Nieuwe investeringen uit de categorie ‘must have’ op te nemen in de financiële kaderstelling.
  - b. Nieuwe investeringen uit de categorie ‘nice to have’ *niet* op te nemen in de financiële kaderstelling.
19. Ten aanzien van de *belastingen en heffingen*:
- a. Het tarief OZB woningen voor 2016 met inflatie ( 0,9%) te verhogen.
  - b. De tarieven OZB niet-woningen per 1 januari 2016 met 3% boven inflatie te verhogen tot een meeropbrengst van € 500.000, conform de in de Kadernota 2011 vastgelegde bezuinigingstaakstelling inkomsten tot en met 2016.
  - c. De tarieven afval- en rioolheffing vast te stellen op basis van 100% kostendekkendheid.
  - d. De tarieven voor leges (voor zover niet wettelijk gemaximaliseerd), haven- en begraafrechten per 1 januari 2016 met 1,75% boven inflatie te verhogen, conform de in de Kadernota 2011 vastgelegde bezuinigingstaakstelling inkomsten tot en met 2017. De tariefstijging per 1 januari 2016 bedraagt daarmee 2,65%, inclusief inflatiecorrectie.
  - e. Het tarief voor precariobelasting op kabels en leidingen voor 2016 met 2% boven inflatie te verhogen, derhalve met 2,9%.
  - f. De consequenties voor de parkeertarieven 2016 voor wat betreft de invulling van de taakstelling parkeervignetten nader uit te werken voor de begroting 2016.
20. Een structureel bedrag van €229.000 terug te laten vloeien naar het sociaal domein en dit te verwerken bij Bestuursrapportage 2015-2.

### **3. Beoogd resultaat**

In de kadernota wordt de financiële balans opgemaakt en vooruit gekeken naar de toekomst.

### **4. Argumenten**

Zie de Kadernota 2015.

### **5. Risico's en kanttekeningen**

Zie de Kadernota 2015.

### **6. Uitvoering**

De besluitvorming over de kadernota in de raad van juni vormt het kader voor het opstellen van de begroting 2015.

## **7. Bijlagen**

Kadernota 2015 inclusief de (losse) de bijlagen Investeringsplan 2015-2020 en Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2015-2019.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

## 8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Neemt kennis van:

1. De voortgang van de uitvoering van de *actiepunten uit het coalitieprogramma Samen doen!*
2. De *beleidsmatige hoofdkoers* binnen de clusters sociaal, fysiek en burger en bestuur en werkt deze uit in de Programmabegroting 2016-2020.
3. De *risico's en onzekerheden ten aanzien van de financiële kaderstelling*.
4. De *risicoparagraaf bij Bestuursrapportage 2015-1*.
5. De ingeschatte ontwikkeling van de *Algemene reserve en de Reserve sociaal domein*.
6. Het *Investeringsplan 2015-2020*. Bij de Programmabegroting 2016-2020 wordt het investeringsplan ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.
7. Het *Meerjaren Perspectief Grondexploitaties* (MPG). Bij de Programmabegroting 2016-2020 wordt het MPG ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

en Besluit:

8. Het *begrotingskader* vast te stellen en de Programmabegroting 2016 - 2020 op te stellen conform deze kaders, onderscheiden naar:
  - g. De actualisatie van het Investeringsplan jaarschijf 2015
  - h. Algemene ontwikkelingen
  - i. Ontwikkelingen cluster sociaal
  - j. Ontwikkelingen cluster fysiek
  - k. Ontwikkelingen cluster burger en bestuur
  - l. Bezuinigingen
9. Ten aanzien van de *WMO*:
  - a. Op basis van de raming van uitgaven 2015 en 2016 en het daarbij behorende rijksbudget vooralsnog geen additionele maatregelen te nemen op het terrein van huishoudelijke ondersteuning.
  - b. Het positieve saldo 2015 van € 900.000 in te zetten voor het geraamde tekort van € 200.000 in 2016 en resterende bedrag van € 700.000 te reserveren voor herindicatie in 2016.
  - c. In de loop van 2016 voorstellen vast te stellen om het structurele tekort van € 200.000 vanaf 2017 op te vangen.
10. Om in de meerjarenbegroting inzake de *bijstand* vooralsnog uit te gaan van een structureel tekort vanaf 2018 van € 0,8 miljoen ten laste van de algemene middelen.
11. De uit de Bestuursrapportage 2015-1 voortvloeiende financiële wijzigingen vast te stellen en deze overeenkomstig de *begrotingswijziging Bestuursrapportage 2015-1* in bijlage 6 financieel technisch te verwerken in de begroting 2015 en verder.

12. De financiële wijzigingen over 2015 die uit de *Kadernota 2015* (bijlage 7) voortvloeien, anders dan de wijzigingen uit Bestuursrapportage 2015-1, vast te stellen en deze financieel technisch te verwerken in de begroting 2015 en verder door middel van de *begrotingswijziging Kadernota 2015*.
13. De *bestemming van het rekeningresultaat 2014* als volgt vast te stellen:
  - a. € 110.000 te bestemmen voor uitvoering van de regeling LBHT- emancipatiebeleid en voor de implementatie van de Participatiewet.
  - b. € 33.000 te bestemmen voor BUUV-NL.
  - c. € 1.300.000 te bestemmen voor dekking van het tekort over 2015.
  - d. € 1.281.000 te bestemmen voor schuldreductie.
14. Ten aanzien van *Schuldreductie*:
  - a. Het gereserveerde bedrag voor schuldreductie ad € 2,5 miljoen in te zetten voor extra afschrijvingen op materiële vaste activa.
  - b. Deze extra afschrijving in principe te doen op materiële vaste activa met maatschappelijk nut, tenzij gedurende het jaar een onverwachte verplichte afwaardering moet worden gedaan op economisch nut; deze onverwachte verplichte afwaardering wordt dan eerst opgelost.
15. Ten aanzien van de *Omslagrente*:
  - a. De omslagrente per 2016 te verlagen naar 4,0 %.
  - b. Het netto financieringsresultaat en het voordeel uit de extra afschrijvingen in te zetten om het nadeel als gevolg van de verlaging van de omslagrente op te vangen.
  - c. Het resterende nadeel is verwerkt in de financiële kaderstelling.
16. Ten aanzien van de *Bezuinigingen*:
  - d. De *bezuinigingsmaatregelen 2015-2020* vast te stellen zoals opgenomen in paragraaf 5.2 van de *Kadernota 2015*.
  - e. Budget voor het programma Flexibel en Veilig van € 0,8 miljoen te bestemmen binnen budget bovenformativiteit ten einde de doelstelling t.a.v. doorstroom te realiseren.
  - f. In te stemmen met het feit dat de opbrengst van het bezuinigingsvoorstel Pilot 300 wordt ingezet om het verwachte BUIG nadeel (gedeeltelijk) op te vangen.
17. De uitgangspunten voor het *Investeringsplan 2015-2020* vast te stellen:
  - a. De investeringen 2014 van € 7,5 miljoen die doorschuiven naar latere jaren vallen niet onder het kasstroomplafond vanaf 2016
  - b. Per jaarschijf wordt het investeringsniveau gemaximeerd op een niveau gelijk aan kasstroomplafond
  - c. Door het verlagen van de rekenrente naar 4,0% wordt het investeringsplafond (uitgedrukt in kapitaallasten) verlaagd van € 52 miljoen naar € 46 miljoen
  - d. Uit voorzichtigheidsoogpunt worden verkoopopbrengsten Pim Mulier en Cronjé parkeergarage geëlimineerd. Bij verkoop zullen de gerealiseerde opbrengsten in mindering op het actief worden gebracht.
  - e. De investeringstelposten parkeren (€ 61.000 per jaar) en beschoeiingen (€ 679.000 per jaar) worden overgeheveld naar de exploitatie.

18. Ten aanzien van *nieuwe investeringen* in het Investeringsplan 2015-2020:
- a. Nieuwe investeringen uit de categorie ‘must have’ op te nemen in de financiële kaderstelling.
  - b. Nieuwe investeringen uit de categorie ‘nice to have’ *niet* op te nemen in de financiële kaderstelling.
19. Ten aanzien van de *belastingen en heffingen*:
- a. Het tarief OZB woningen voor 2016 met inflatie ( 0,9%) te verhogen.
  - b. De tarieven OZB niet-woningen per 1 januari 2016 met 3% boven inflatie te verhogen tot een meeropbrengst van € 500.000, conform de in de Kadernota 2011 vastgelegde bezuinigingstaakstelling inkomsten tot en met 2016.
  - c. De tarieven afval- en rioolheffing vast te stellen op basis van 100% kostendekkendheid.
  - d. De tarieven voor leges (voor zover niet wettelijk gemaximaliseerd), haven- en begraafrechten per 1 januari 2016 met 1,75% boven inflatie te verhogen, conform de in de Kadernota 2011 vastgelegde bezuinigingstaakstelling inkomsten tot en met 2017. De tariefstijging per 1 januari 2016 bedraagt daarmee 2,65%, inclusief inflatiecorrectie.
  - e. Het tarief voor precariobelasting op kabels en leidingen voor 2016 met 2% boven inflatie te verhogen, derhalve met 2,9%.
  - f. De consequenties voor de parkeertarieven 2016 voor wat betreft de invulling van de taakstelling parkeervignetten nader uit te werken voor de begroting 2016.
20. Een structureel bedrag van €229.000 terug te laten vloeien naar het sociaal domein en dit te verwerken bij Bestuursrapportage 2015-2

Gedaan in de vergadering van 26 juni 2015

De griffier

De voorzitter